

Vlaanderen
is energie en klimaat

Stroomgroep flexibiliteit

Vrijdag 8 Mei 2026

Agenda

- ▶ 9u30 Korte inleiding
- ▶ 9u35 Netcongestie – Fluvius en Elia
Beleid netcongestie – VEKA/kabinet Bonte
- ▶ 10u35 Korte pauze
- ▶ 10u50 Terugkoppeling feedback werkdocument
Flexibiliteitsplan 2030 en workshop 31 maart 2026
- ▶ 11u50 Toelichting EU rapport ‘Specification and design criteria for local flexibility markets’ - EnergyVille
- ▶ 12u15 Einde

**Terugkoppelen feedback
werkdokument en workshop
flexibiliteitsplan 2030**

Uitgangspunt

- ▶ Enkel feedback mbt ontsluiting van flexibiliteit of het flexibiliteitsplan 2030 = meegenomen
- ▶ enkel highlights of punten ter discussie
- ▶ Weergave van feedback stakeholders $\neq$ engagement
- ▶ Scope flexibiliteitsplan
→ Bevoegdheid VEKA/VO

Algemene feedback

- ▶ Belang van informeren en sensibiliseren → doel = draagvlak creëren
  - Stimulatie en uitbouw 'tools' ter ontzorging van de burger/bedrijfsleider

- ▶ Inzetten op hernieuwbare energie op voordelinge & systeemgerichte manier
  - Markt moet beperkingen van net volgen
  - Mentaliteitswijziging bij burgers
    - × Assets = niet onbeperkt inzetbaar
    - × Business case = voordelinge gerealiseerd

- ▶ Bij inzet van assets: zelfverbruik = uitgangspunt
- ▶ Acties linken aan concrete meetbare doelstellingen
- ▶ Bewaken en actualiseren van link congestiemaatregelen & lange termijnmaatregelen uit het flexibiliteitsplan 2030
- ▶ Belang van inzetten op impliciete flexibiliteit

▶ **Nood à aandacht voor sociale energietransitie**

▶ **Nood aan:**

→ Ontzorging

→ Transparantie

→ Bijstellen realistische (vergoedings-) verwachtingen

→ Kennisdeling

- ▶ **Nood à bredere visie rond opslagsystemen**

- Richten op grootschalige opslagsystemen & V2G?

- ▶ **Nood à lange termijnvisie**

- Planbaarheid investeringen in flexibele assets

Feedback per 'actievoorstel'

Collectieve flexibiliteitsoplossingen op bedrijventerreinen exploreren en ontsluiten

Pro	Contra
<ul style="list-style-type: none"> - Veel potentieel - Veel pistes ter invulling (complementariteit bekijken en dan in energiegemeenschappen of energie delen met elkaar,)	<ul style="list-style-type: none"> - Risico op uitsluiting betere oplossingen elders in stroomgebied
<ul style="list-style-type: none"> - Kleine aanpassingen = 'quick wins'	<ul style="list-style-type: none"> - Opentrekken naar stroomgebied bestaat al (marktgebaseerde flexibiliteit)
<ul style="list-style-type: none"> - Extra stimulatie voor bedrijven om flex. Te overdenken + inzetten	<ul style="list-style-type: none"> - Cave: kosten verschuiven i.p.v. verlagen
<ul style="list-style-type: none"> - Collectieve oplossingen > indiv. oplossingen	

Vertrouwelijke gegevensuitwisseling faciliteren tussen industrie en bedrijven enerzijds en netbeheerders anderzijds om flexibiliteitsdata te delen

- ▶ Concrete ideeën over invulling
- ▶ Data of informatie?
- ▶ Rol voor neutrale energiemakelaar?
- ▶ Doel = netbeheerders inzicht geven in flexibiliteitspotentieel

▶ Bottlenecks

→ Databeveiliging, aansprakelijkheid & vertrouwen

→ Risico: Bedrijven geven foute info i.f.v. eigen agenda

▶ Verplichte datadeling gaat te ver

▶ KMO's = eerder focus op informeren & sensibiliseren (+ opstellen van een routeplan)

→ Secundair plannen delen met netbeheerder

Communicatie rond flexibiliteit

- ▶ Hoge nood = geduid
- ▶ Verschillende concrete ideeën rond invulling + samenwerking met initiatieven
- ▶ Communiceren concrete sterke cases als voorbeeld

▶ **Duidelijke rollen voor:**

- Energiegemeenschappen
- Lokale besturen, streekintercommunales, bedrijventerreinbenadering
- Vlaio: aanbieden voorgekauwde praktijkcases
- EBO's

▶ **Nood à:**

- Doelgroeponderzoek → doelgroepgerichte communicatie
- Vereenvoudiging van de boodschap
- Doel = elektrificatie

▶ **Belang van voorkauwen → simulatietools ontwikkelen**

Traffic light system

- ▶ Bijdragen van leveranciers (impliciete flex.) aan probleem = onvoldoende meegenomen
- ▶ Markt heeft vaak betere voorspellingsmogelijkheden → Té conservatieve TLS blokkeert onnodig

- ▶ tegenstrijdige flexactivaties voorkomen --> prekwalificatie + Network Flexibility Study (jaarbasis) --> nood à dynamisch systeem
- ▶ Enkel uitgerold op niveau koppelpunten → uitbreiding naar individuele distributiecabines = meerjarenplan

Het verhogen van transparantie [...] van datapublicatie over [...]

- ▶ Cave: Data netcongestie ~ link bedrijfsgevoelige informatie
- ▶ Nood à fijnmazigere info over congestiegevoelige locaties
  - Gerichter plaatsen van flexibele assets
  - Investeringsmarktspelers en aggregatoren → afstemmen op reële noden

▶ **Aandacht transparantie ↗ FSP's naar klanten**

→ Basis voor vergelijking

→ Standaardisering van flexibiliteitscontracten

▶ **Nood à voorzien van transparante communicatie:**

→ Historische activatie flexibiliteit + kosten

Automatische/vereenvoudigde aanmeldsystemen uitwerken voor flexibele assets

▶ Nut = geduid

▶ Cave: wie ontvangt informatie?

→ Netbeheerders <> leveranciers?

× Netgebruikers in samenwerking met FSP moeten beschermd worden tegen forfaitaire verhoging v/d energiefactuur

- ▶ **Aanmelding flexibiliteitsoplossingen**

- Verplicht maken

- Voor alle assets gelijk trekken

- ▶ **Cave: aangekochte goederen op buitenlandse websites niet buiten scope**

Onderzoek naar mogelijkheden voor opname van flexibiliteitsmaatregelen in [...] EPC/EPB.

- ▶ Concrete ideeën ter invulling
  - Netbewust bouwen, koppeling EPC-NR, symbolische rol OH, EPC
- ▶ Aandacht voor risico's
  - Statisch karakter (EPC & EPB), flex. (burgers) = onvoorspelbaarheid
- ▶ Installatie assets = niet zuiver als voordeel MAAR wélke assets in wélke situatie

Opentrekken van flexibiliteitsmarkten voor particulieren

- ▶ In huidige formulering → weinig steun
  - Risico op onbalans door kleinere spelers
  - Hoge (implementatie-)kosten voor lage rendabiliteit
- ▶ Nood à communicatie naar particulieren:
  - Onbeperkte inzet assets = niet meer houdbaar
  - Business case = niet meer ten allen tijde realiseerbaar

Ontwikkeling/stimulatie van een marktmodel om problematieken rond Transfer of Energy op te lossen

Pro's	Contra's
	- Reeds proces lopende bij Synergrid
	- Versnipperde bevoegdheidsverdeling + onduidelijke rol voor VO

Onderscheid maken met hybride contracten in V-test

- ▶ Belang van definiëringen
- ▶ Flexibiliteit aanbieden via FSP's = te weinig regulatie + te veel differentiatie voor kwalitatieve vergelijking

- ▶ Inzetten op promoten dynamische contracten?
- ▶ Aandacht voor verstaanbaarheid & voorspelbaarheid voor particulier
- ▶ Meerdere concrete ideeën ter invulling

Vereenvoudigen van SMR3-activatie

- ▶ Werkt drempels weg
- ▶ Activatie SMR3 $\neq$ toepassen flexibiliteit
- ▶ Eerder beperkte impact

Thematieken: energieopslagsystemen, elektromobiliteit, fotonvoltaïsche panelen

Algemene feedback

- ▶ Assets niet opsplitsen → suggesties en modificaties bewegen zich over thema's heen
- ▶ Nood à onderscheid: kleine systemen achter meter (zelfverbruik maximaliseren) <> grotere systemen (actief netdiensten leveren)
- ▶ Nood à informatie rond EMS'en (tov batterijen)

Energieopslagsystemen

- ▶ Aandacht voor inspelen met thuisbatterijen op onbalansmarkt = risico's
- ▶ Aandacht voor beperkingen plug-in batterijen
  - Beperkt vermogen & snelheid = minder geschikt om in te spelen op onbalansmarkt

Energiekaart uitbreiden met cijfers rond energieopslagsystemen

- ▶ Uitbreiden met andere flexibele assets?
- ▶ Granulatie op gemeenteniveau genoeg?
- ▶ Meerwaarde voor ontsluiting flexibiliteit?
  - Eerder meerwaarde voor transparantie & visibiliteit van flexibiliteit

Elektromobiliteit

- ▶ Potentieel bij logistieke centra
- ▶ Belang van opname bidirectioneel laden
  - Concrete voorstellen ter invulling (erkenningkader, ...)
- ▶ Potentieel en nood geduid
  - Voordelen voor net, financiële voordelen <> comfort inleveren?

- ▶ Push richting V2G = risico zonder op punt stelling regulator en fiscaal kader
- ▶ Nood aan heldere communicatie gericht op syndici, VME-beheerders en bewoners

Fotovoltaïsche panelen

- ▶ Nood à verdere uitwerking marktgebaseerde flexibiliteit

PV-panelen aanstuurbaar maken (indien marktgebaseerde flexibiliteit niet volstaat)

- ▶ Nood aan gepaste framing/communicatie → creëren draagvlak
- ▶ Noodzaak uitbreiding alle flexibele assets?
- ▶ Cave: door wie aangestuurd?
- ▶ Aansturing kan pas tegen marktconforme vergoeding <> niet vergoeden (=juiste prikkel geven)

▶ Zelfverbruik/afname nog steeds mogelijk indien gedwongen aangestuurd?

▶ Belang garantie van *'level playing field'*

→ Kleinere assets op afstand aanstuurbaar <> grote parken niet

→ Tussen gewesten (≠ uitrol digitale meter)

- ▶ Reeds uitbreiding telecontrole → evaluatie afwachten?
- ▶ Assets moeten omgebouwd worden = hoge kost
- ▶ Meer inzetten op blootstelling kleinere pv-installaties (LS) à prijssignalen = sturing

Volgende stappen Flexplan 2030

- ▶ Eerste ontwerp naar kabinet & terugkoppeling
Stroomgroep
→ September of oktober 2026
- ▶ Indicatieve timing goedkeuring Flexibiliteitsplan 2030
→ Q4 2026

Specification and design criteria for Local Flexibility Markets

Study for DG ENER

08/05/2026 – Stroomgroep Flexibiliteit

VITO

Kris Kessels, Janka Vanschoenwinkel, Anibal Sanjab, Wicak Ananduta, Helena Gerard

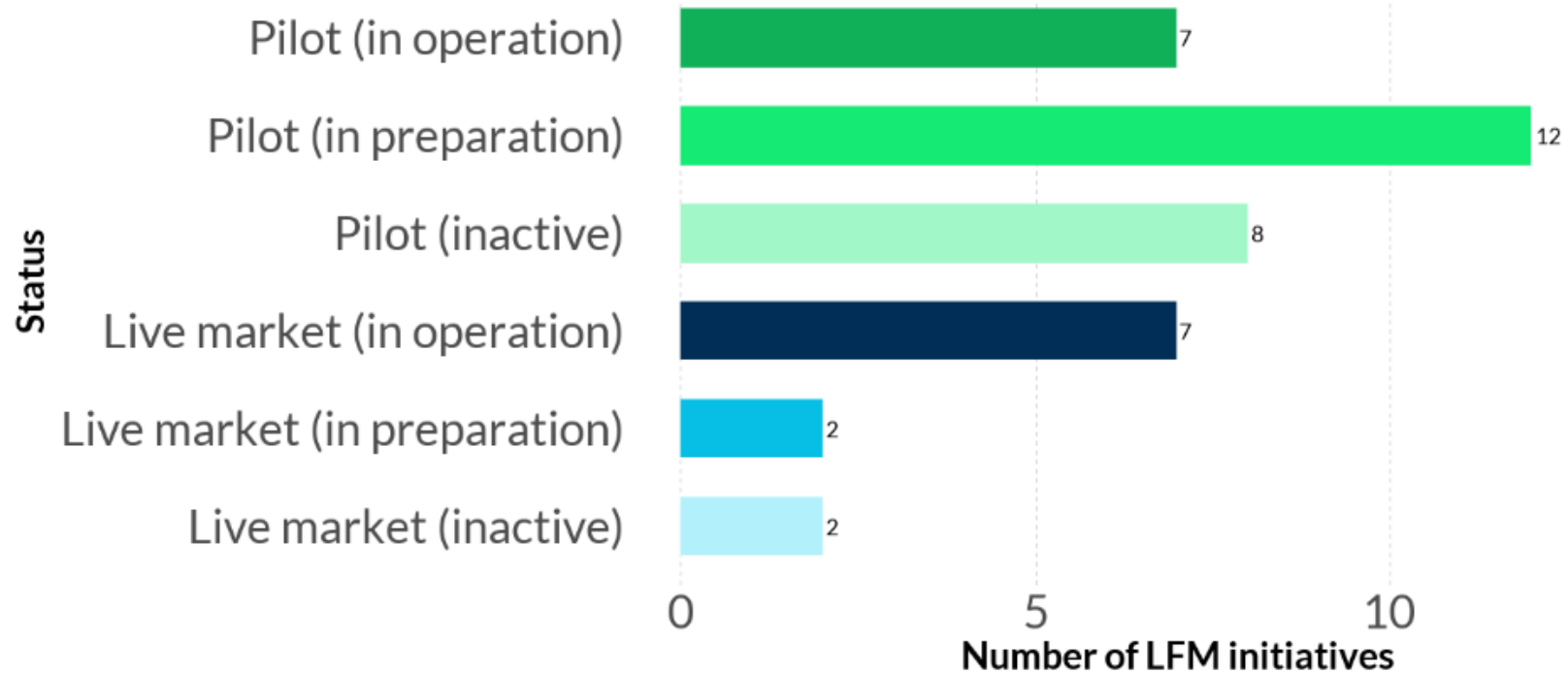
Objective: To propose a framework to enable efficient market-based procurement of flexibility at a local level

LFM initiatives covered in the study

Status of surveyed LFMs

37 initiatives

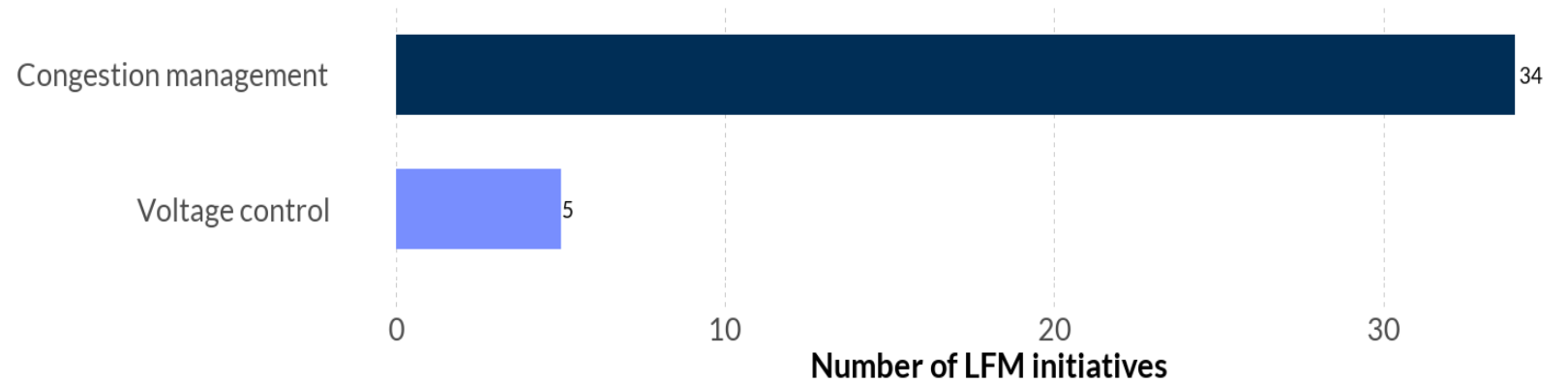
Mostly in preparatory stages

Mainly congestion management

MV level and above

LFM initiatives covered in the study

Flexibility services procured

37 initiatives

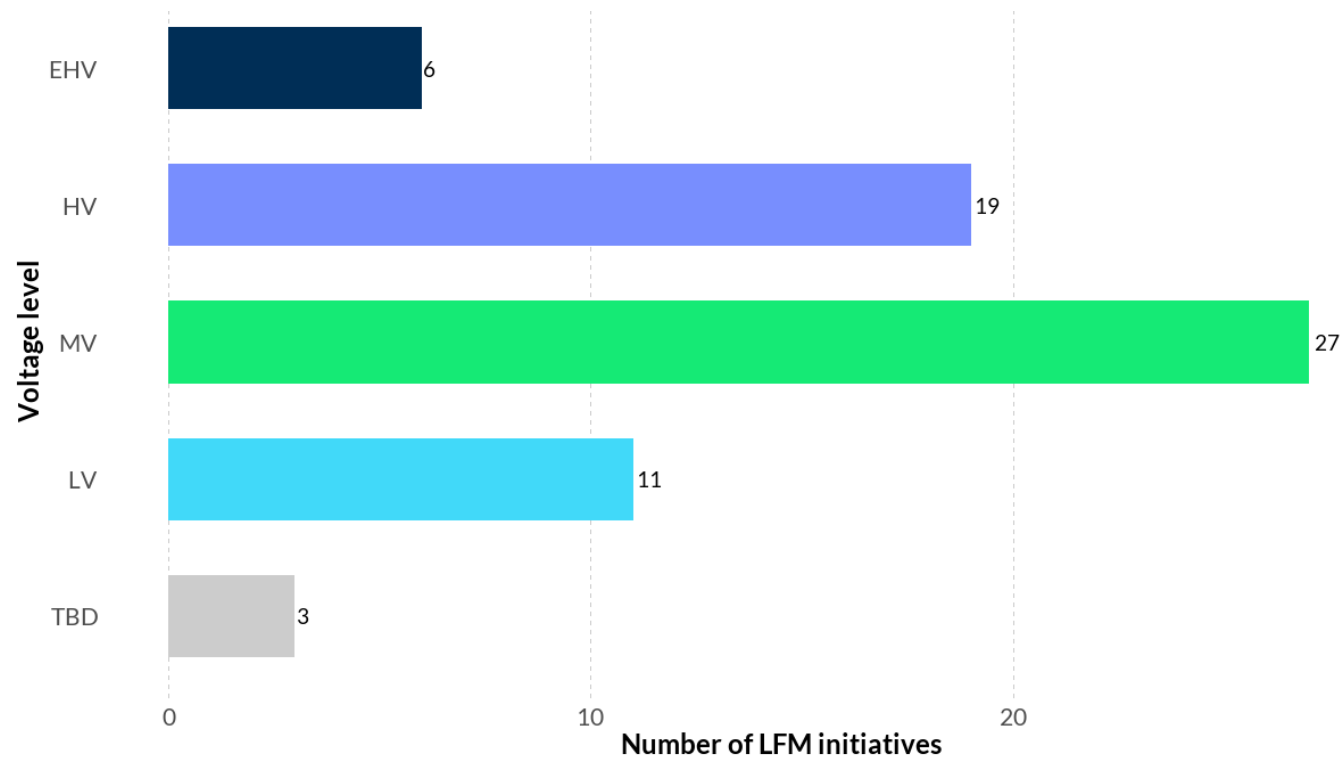
Mostly in preparatory stages

Mainly congestion management

MV level and above

LFM initiatives covered in the study

Location of flexibility need

37 initiatives

Mostly in preparatory stages

Mainly congestion management

MV level and above

LFM classification and analysis

General information	<ul style="list-style-type: none"> • Status of LFM • Market maturity • Buyer(s) of flexibility 	<ul style="list-style-type: none"> • Flexibility services • Need location • Type of assets 	<ul style="list-style-type: none"> • Type of market platform
Product design	<ul style="list-style-type: none"> • Number of products • Based on existing product • Active/reactive power • Capacity and/or energy • Remuneration • Aggregation allowed 	<ul style="list-style-type: none"> • Duration of delivery period • Max. number of activations • Full activation time • Locational information • Symmetric / asymmetric • Granularity 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum bid size • Minimum resource size • Divisibility • Bid format • Complex bid types
Market design	Prequalification (PQ) phase	<ul style="list-style-type: none"> • Service provider PQ • Product qualification • Grid PQ 	<ul style="list-style-type: none"> • Simplified PQ • Flexibility register
	Procurement phase	<ul style="list-style-type: none"> • Market timings • Market objective • Clearing mechanism • Final bid selection 	<ul style="list-style-type: none"> • Pricing arrangements • Market time unit • Network representation in the market
	Activation phase	<ul style="list-style-type: none"> • Mode of activation • Communication requirements 	<ul style="list-style-type: none"> • Activation timing
	Settlement phase	<ul style="list-style-type: none"> • Baseline methodology • Verification method • Measurement requirements • Measurement time unit 	<ul style="list-style-type: none"> • Invoicing and payment • Penalties • Aggregation model
	Gaming	<ul style="list-style-type: none"> • Gaming behaviour 	<ul style="list-style-type: none"> • Mitigation actions
Governance	Market coordination	<ul style="list-style-type: none"> • TSO-DSO coordination • DSO-DSO coordination • Bid forwarding 	<ul style="list-style-type: none"> • Coordinated market design • Value stacking
	Information sharing	<ul style="list-style-type: none"> • Prior to market opening • Prior to procurement 	<ul style="list-style-type: none"> • After procurement
	Roles and responsibilities	<ul style="list-style-type: none"> • Role definitions 	

LFM key success features

3 Governance

- Coordination
- Information sharing
- Roles and responsibilities

2

Market design

- Prequalification
- Procurement
- Activation
- Settlement
- Gaming

1

Product design

- Product attributes

LFM key success features

3 Governance

- Coordination
- Information sharing
- Roles and responsibilities

2

Market design

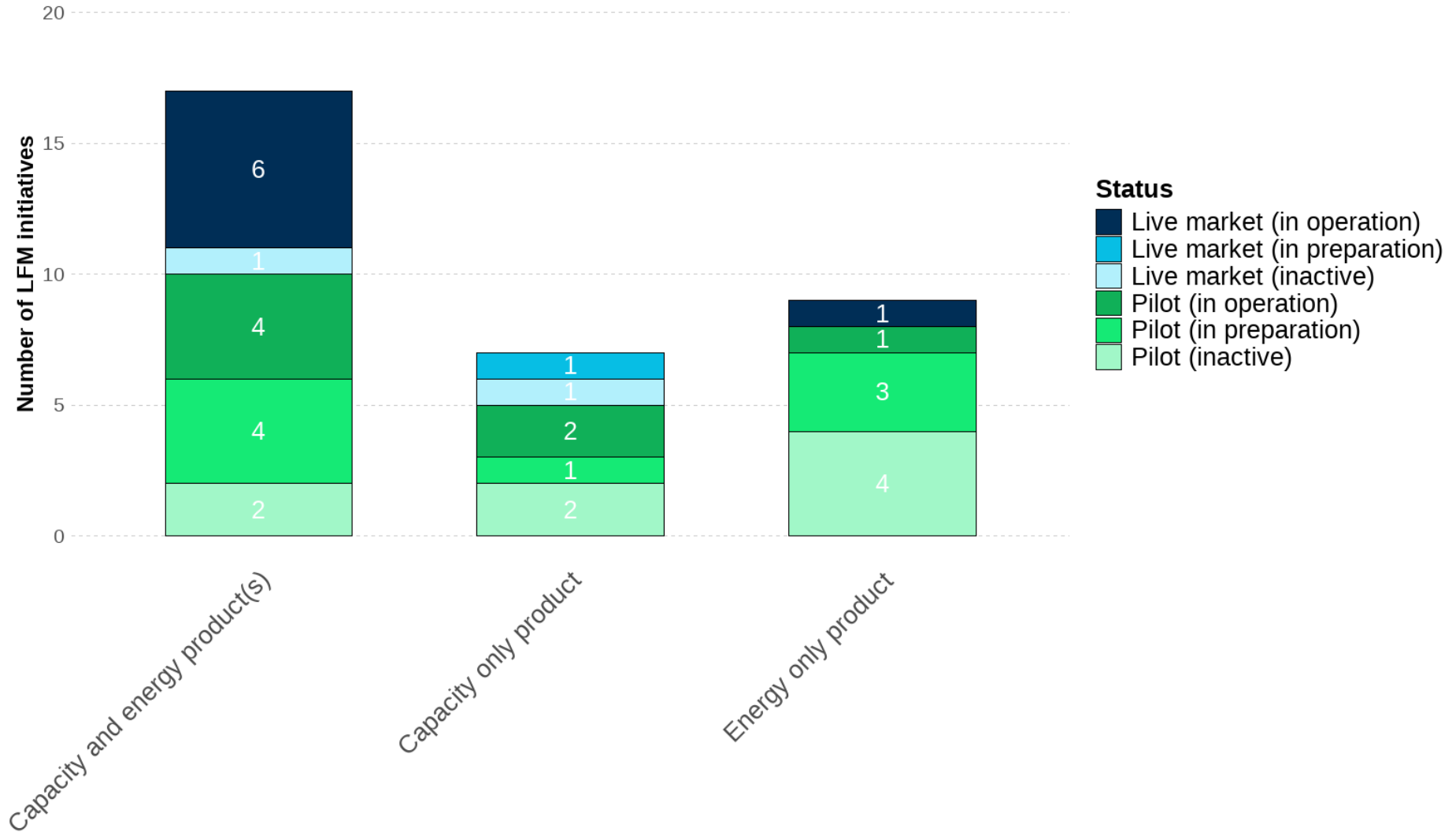
- Prequalification
- Procurement
- Activation
- Settlement
- Gaming

1

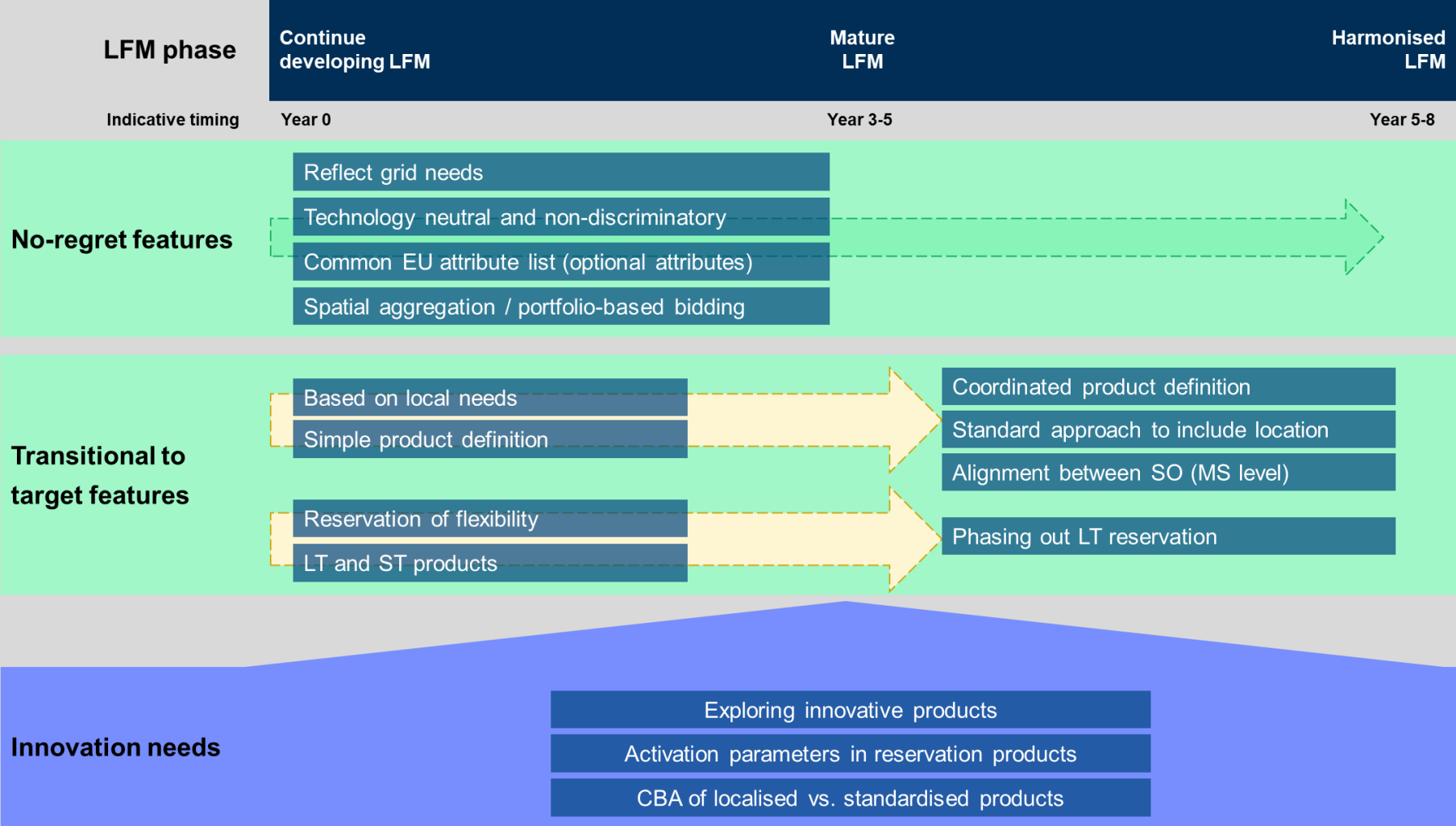
Product design

- Product attributes

Capacity and energy products in the LFM initiatives

Product design

Continuation of no-regret features

Transition to target features

Summary overview key LFM success features

Product design	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Common attribute list (EU level) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Standardised local products (MS level) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Coordinated products with existing markets
Market design	Prequalification (PQ) phase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Easy registration ✓ Common (MS) flex register ✓ Common (MS) PQ steps 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Simplification measures ✓ Dynamic grid checks ✓ TSO-DSO advanced information sharing
	Procurement phase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimise flex procurement costs ✓ Reserved flex competes with ST bids ✓ Competition LT and ST bids 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Automated market clearing (no SO intervention) ✓ Appropriate level of network representation ✓ Market-based pricing
	Activation phase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Standardised platform-based communication 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mode of activation according to service needs
	Settlement phase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Library of baselines (EU level) ✓ Standardised baselining methods 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Standardised penalty mechanisms ✓ Automated/streamlined verification
	Gaming	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Advanced monitoring ✓ Robust market design and baselining 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Clear sanctioning mechanisms
Governance	Market coordination	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Coordinated markets ✓ Coordinated use of flex mechanisms 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Value stacking supported
	Information sharing	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Clear/accessible market rules ✓ Aggregated market outcomes 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Info on flexibility needs
	Roles and responsibilities	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Clearly defined roles ✓ Independent market operator in multi-buyer LFM 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Market operator: SO or third-party

Monitoring of LFMs across Europe and knowledge sharing

LFM recommendations

Start simple, add complexity with increased market depth & liquidity

Towards harmonized EU design, with flexibility for local customization

Maturing LFM by further innovation and analysis

Ensuring integrity by anticipating, monitoring, and mitigating gaming

Proper integration of LFM into full set of SO flexibility tools

Thank you

European Commission: Directorate-General for Energy,
VITO, Kessels, K., Vanschoenwinkel, J., Sanjab, A. et
al., *Specification and design criteria for local flexibility
markets – Final report*, Publications Office of the
European Union,
2026, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/2136920>

Overview of LFM initiatives

Further country information provided		
Croatia	No LFM	HEP
Denmark	Report: Long-term vision future Danish flexibility market	Green Power Denmark
Estonia	No LFM	Elektrilevi
Germany	Redispatch 3.0 Nutzen statt Abregeln	Offis ARGEnergie e.V.
Luxembourg	No LFM	Creos
Romania	No LFM	Anonymous

Country	Initiative
Austria	Industry 4 Redispatch Systemführung 2.0
Belgium	Fluvius AP & RP flexibility market Pic@U SCOPE
Cyprus	OneNet demo
Czech Republic	OneNet demo
Finland	FinFlex TSO-DSO coordination project OneNet Demo
France	Enedis tenders
Germany	Augsburg LFM
Greece	Opentunity Demo Fever demo
Hungary	Flex.ON
Ireland	Demand Flexibility Product
Italy	Romeflex Mindflex EDGE
Latvia	OneNet demo
Lithuania	OneNet demo
Netherlands	GOPACS
Norway	Smart Senja market Euroflex
Portugal	FIRMe
Slovenia	Fleksibilnost Elektro Ljubljana Elektro Primorska STREAM pilot
Spain	Spanish regulatory sandbox (OneNet, BeFlexible, FLOW) FEVER pilot
Sweden	E.ON Sweden flexibility markets Effekthandel Väst Sthlmflex
Switzerland	Opentunity demo TDC Swiss Grid Parity Swiss demo
United Kingdom	UKPN flexibility tenders BiTraDER

Overview participating Platform Providers

